

*Marija Lorger
Ksenija Bosnar*

Prethodno priopćenje

MJERNA SVOJSTVA SKALE RODITELJSKE POTPORE U SPORTU UČENIKA OSNOVNE ŠKOLE

1. UVOD

Kvaliteta bavljenja sportom djece u velikoj mjeri ovisi o roditeljskoj podršci toj aktivnosti (Brustard, 1993.). Od roditelja se očekuje da će biti prvi koji će osigurati materijalne uvjete za bavljenje sportom svoje djece. Očekuje se da će sudjelovati ne samo u financiranju sportske aktivnosti, već će se brinuti za organizaciju prehrane, prijevoza, održavanje sportske opreme. Od roditelja se očekuje da će pozitivno potkrepljivati aktivnost svoje djece u sportu. Ako roditelji i sami nisu modeli za “sportski život”, očekuje se da će iskazivati vjerovanja u dobrobit bavljenja sportom (Bosnar, 2003.). Pokazalo se da sport može napredovati i u sredinama s vrlo skromnim materijalnim mogućnostima, ukoliko su roditelji motivirani za potporu djeci - sportašima (Lozančić, 2004.).

Za provjeru intenziteta roditeljske potpore djeci - sportašima konstruirana je skala (Bosnar, 2003.) i provjerena na uzorcima srednjoškolaca (Bosnar, Prot i Matković, 2003.; Matković, Prot i Bosnar, 2003.; Šafarić, Prot i Bosnar, 2003.) i roditelja djece iz osnovne škole (Bosnar, Petrić i Prot, 2003.). Ostalo je za provjeriti mjerna svojstva skale na uzorcima osnovnoškolaca. Ukoliko bi ista skala pokazivala dobre metrijske karakteristike na djeci i na adolescentima, a također i u primjeni na roditeljima, to bi omogućilo daljnja longitudinalna i transverzalna istraživanja razvoja roditeljske potpore u rasponu od čitavih osam godina. Također, omogućilo bi se istraživanje razlika u procjeni roditeljskog ponašanja kod roditelja i djece u različitim fazama razvoja.

Stoga, cilj ovoga rada je odrediti mjerna svojstva skale roditeljske potpore djeci u sportu (Bosnar, 2003.) na uzorku djece iz viših razreda osnovne škole.

2. METODE

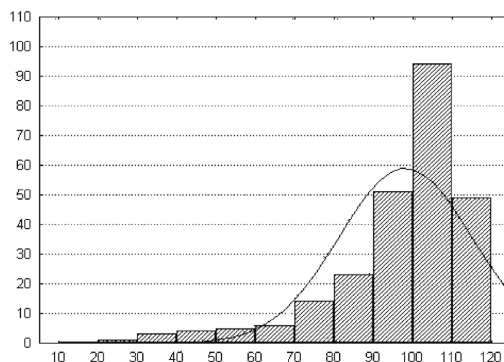
Istraživanje je provedeno na 250 učenika i učenica jedne osnovne škole iz šireg centra Zagreba. Primijenjena je skala roditeljske potpore djeci u sportu (Bosnar, 2003.) u prvotnoj verziji s 24 tvrdnje s odgovorima na pet stupnjeva, od “potpuno netočno” kodirano s jedan do “potpuno točno” kodirano s pet. Ukupni rezultat u skali je određen jednostavnom sumacijom rezultata u česticama, tako da je teoretski

raspon rezultata 24 do 120 bodova. Istraživanje je provedeno dragovoljno i anonimno, u školi u okviru nastave.

3. REZULTATI

U tablici 1. nalaze se frekvencije i postoci, te aritmetičke sredine i standardne devijacije odgovora na pojedine čestice skale roditeljske potpore djeci u sportu. Dvadeset tri od 24 čestice pokazuju puni raspon rezultata. Aritmetičke sredine su visoke, sve prelaze vrijednost tri, a preko pola prelazi vrijednost četiri. Shodno tome, i aritmetička sredina ukupnog rezultata je visoka i iznosi $M = 98.11$ uz standardnu devijaciju $SD = 16.91$. Distribucija ukupnog rezultata je negativno asimetrična (slika 1.) što i ne bi trebalo čuditi kada se uvaži da su ispitanici u dobi od 11 do 15 godina.

Slika 1. Distribucija ukupnog rezultata uzorka 250 učenika i učenica viših razreda osnovne škole na skali roditeljske potpore djeci u sportu. Na apscisi je ukupni rezultat u skali, na ordinati su frekvencije ispitanika.

Tablica 1. Osnovni parametri čestica skale roditeljske potpore bavljenju sportom na uzorku 250 učenika viših razreda osnovne škole iz Zagreba

Tvrdnja	Frekvencije i postoci odgovora					Aritmetička sredina	Standardna devijacija
	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno		
1. Moji roditelji smatraju da je važno da se bavim sportom da bih bio zdraviji.	5 2.0	2 .8	9 3.6	48 19.2	186 74.4	4.63	.771
2. Mojim roditeljima je drago kad sam s društvom iz sporta.	10 4.0	-	23 9.2	63 25.2	154 61.6	4.40	.953
3. Moji roditelji smatraju da mi u sportu nitko ne može nauditi.	24 9.6	16 6.4	80 32.0	82 32.8	48 19.2	3.46	1.158

4. Kad odemo na izlet ili na odmor, redovito se sa svojim roditeljima bavim nekim sportom.	20 8.0	34 13.6	38 15.2	85 34.0	73 29.2	3.63	1.255
5. Moji roditelji rado gledaju kako se bavim sportom.	16 6.4	17 6.8	33 13.2	64 25.6	120 48.0	4.02	1.211
6. Roditelji mi pomažu da uvijek imam čistu i urednu sportsku opremu.	5 2.0	3 1.2	8 3.2	39 15.6	195 78.0	4.66	.776
7. Roditelji plaćaju za moju izvanškolsku sportsku aktivnost.	52 20.8	9 3.6	9 3.6	10 4.0	170 68.0	3.95	1.655
8. Moji roditelji su ponosni što se bavim sportom.	17 6.8	4 1.6	13 5.2	26 10.4	190 76.0	4.47	1.127
9. Roditelji žele da se bavim sportom da bih bio spretniji i snažniji.	8 3.2	5 2.0	19 7.6	62 24.8	156 62.4	4.41	.950
10. Moji roditelji smatraju da su sportaši dobro društvo za mene.	5 2.0	7 2.8	32 12.8	77 30.8	129 51.6	4.27	.930
11. Kad znaju da sam na sportu, moji roditelji ne brinu za mene.	36 14.4	16 6.4	61 24.4	69 27.6	68 27.2	3.47	1.339
12. U mojoj porodici rado zajednički gledamo sportske prijenose.	13 5.2	22 8.8	32 12.8	74 29.6	109 43.6	3.98	1.179
13. Kad se takmičim, roditelji su moji redoviti navijači.	25 10.0	11 4.4	33 13.2	65 26.0	116 46.4	3.94	1.294
14. Roditelji mi pomažu u organizaciji prijevoza, prehrane i sl. da uz druge obveze ne zanemarim sport.	24 9.6	6 2.4	22 8.8	44 17.6	154 61.6	4.19	1.278
15. Moju sportsku opremu financirali su roditelji.	35 14.0	4 1.6	16 6.4	40 16.0	155 62.0	4.10	1.416
16. Kad pričaju drugim ljudima o meni, moji roditelji rado ističu da se bavim sportom.	22 8.8	6 2.4	38 15.2	57 22.8	127 50.8	4.04	1.246
17. Moji roditelji žele da budem otporan na bolesti pa me potiču da se bavim sportom.	13 5.2	7 2.8	32 2.8	65 26.0	133 53.2	4.19	1.099
18. Mojim roditeljima je drago kad se u našoj kući skupi moje društvo iz sporta.	24 9.6	12 4.8	52 20.8	80 32.0	82 32.8	3.77	1.236

19. Moji roditelji su sigurni da me u sportu nitko neće nagovarati da pijem, pušim ili uzimam drogu.	15 6.0	11 4.4	39 15.6	47 18.8	138 55.2	4.13	1.189
20. U mojoj porodici se često zajednički bavimo nekom sportskom aktivnosti, bez obzira na razlike u godinama.	19 7.6	16 6.4	35 14.0	61 24.4	119 47.6	3.98	1.250
21. Moji roditelji uvijek opaze kad postanem vještiji u svom sportu.	18 7.2	8 3.2	30 12.0	62 24.8	132 52.8	4.13	1.189
22. Ako trener zatraži, moji roditelji će rado pomoći u organizaciji treninga i takmičenja.	26 10.4	3 1.2	26 10.4	64 25.6	131 52.4	4.08	1.269
23. Moji roditelji nisu nikada štedjeli novac kad je bilo u pitanju moje bavljenje sportom.	34 13.6	9 3.6	29 11.6	49 19.6	129 51.6	3.92	1.415
24. Roditelji rado razgovaraju sa mnom o mom sportu.	14 5.6	9 3.6	20 8.0	50 20.0	157 62.8	4.31	1.125

Tablica 2. Aritmetičke sredine (AS), standardne devijacije (SD), korelacija s prvom glavnom komponentom (F1), korelacija sa sumiranim rezultatom (RS) i pouzdanost skale ukoliko se čestica ukloni (AD), za čestice skale roditeljske potpore u sportu.

Tvrđnja	AS	SD	F1	RS	AD
1. Moji roditelji smatraju da je važno da se bavim sportom da bih bio zdraviji.	4.63	.771	.584	.531	.916
2. Mojim roditeljima je drago kad sam s društvom iz sporta.	4.40	.953	.659	.614	.914
3. Moji roditelji smatraju da mi u sportu nitko ne može nauditi.	3.46	1.158	.377	.345	.918
4. Kad odemo na izlet ili na odmor, redovito se sa svojim roditeljima bavim nekim sportom.	3.63	1.255	.424	.387	.918
5. Moji roditelji rado gledaju kako se bavim sportom.	4.02	1.211	.652	.602	.913
6. Roditelji mi pomažu da uvijek imam čistu i urednu sportsku opremu.	4.66	.776	.391	.349	.918
7. Roditelji plaćaju za moju izvanškolsku sportsku aktivnost.	3.95	1.655	.627	.570	.915
8. Moji roditelji su ponosni što se bavim sportom.	4.47	1.127	.748	.703	.912

9. Roditelji žele da se bavim sportom da bih bio spretniji i snažniji.	4.41	.950	.578	.518	.916
10. Moji roditelji smatraju da su sportaši dobro društvo za mene.	4.27	.930	.555	.508	.916
11. Kad znaju da sam na sportu, moji roditelji ne brinu za mene.	3.47	1.339	.445	.396	.918
12. U mojoj porodici rado zajednički gledamo sportske prijenose.	3.98	1.179	.348	.318	.919
13. Kad se takmičim, roditelji su moji redoviti navijači.	3.94	1.294	.692	.648	.913
14. Roditelji mi pomažu u organizaciji prijevoza, prehrane i sl. da uz druge obveze ne zanemarim sport.	4.19	1.278	.781	.742	.911
15. Moju sportsku opremu financirali su roditelji.	4.10	1.416	.586	.537	.916
16. Kad pričaju drugim ljudima o meni, moji roditelji rado ističu da se bavim sportom.	4.04	1.246	.744	.691	.912
17. Moji roditelji žele da budem otporan na bolesti pa me potiču da se bavim sportom.	4.19	1.099	.600	.540	.915
18. Mojim roditeljima je drago kad se u našoj kući skupi moje društvo iz sporta.	3.77	1.236	.730	.684	.912
19. Moji roditelji su sigurni da me u sportu nitko neće nagovarati da pijem, pušim ili uzimam drogu.	4.13	1.189	.469	.427	.917
20. U mojoj porodici se često zajednički bavimo nekom sportskom aktivnosti, bez obzira na razlike u godinama.	3.98	1.250	.480	.443	.917
21. Moji roditelji uvijek opaze kad postanem vještiji u svom sportu.	4.13	1.189	.782	.741	.911
22. Ako trener zatraži, moji roditelji će rado pomoći u organizaciji treninga i takmičenja.	4.08	1.269	.701	.659	.913
23. Moji roditelji nisu nikada štedjeli novac kad je bilo u pitanju moje bavljenje sportom.	3.92	1.415	.549	.496	.916
24. Roditelji rado razgovaraju sa mnom o mom sportu.	4.31	1.125	.712	.663	.913

Pouzdanost ukupnog rezultata pokazala se vrlo visokom i iznosi $a = 0.92$. Prosječna korelacija među česticama je $r = 0.33$. Prva svojstvena vrijednost matrice korelacija čestica iznosi 8.83, što je 36.80% ukupne varijance čestica skale. Druga svojstvena vrijednost iznosi tek 1.75. Skala nesumnjivo ima dobro definiran prvi glavni predmet mjerenja.

U tablici 2. nalazi se korelacija s prvom glavnom komponentom (F1), korelacija sa sumiranim rezultatom (RS) i pouzdanost skale ukoliko se čestica ukloni (AD), za čestice skale roditeljske potpore u sportu. Sve čestice imaju zadovoljavajuću

projekciju na prvu glavnu komponentu i zadovoljavajuće korelacije s ukupnim rezultatom definiranim jednostavnom sumacijom. Izbacivanje bilo koje čestice smanjilo bi pouzdanost mjerenja.

4. ZAKLJUČAK

Rezultati analize metrijskih karakteristika skale roditeljske potpore djeci u sportu (Bosnar, 2003.) pokazuju da je skala dovoljno dobrih metrijskih karakteristika za korištenje na populaciji učenika osnovne škole. Ista skala je već pokazala dobra mjerna svojstva na uzorcima učenika srednjih škola. Rezultati pokazuju da je dopušteno koristiti istu skalu u longitudinalnim i transverzalnim istraživanjima razvoja roditeljske potpore djeci u sportu na uzorcima s rasponom uzrasta od petog razreda osnovne škole do četvrtog razreda srednje škole.

5. LITERATURA

1. Bosnar, K. (2003.). Roditelji kao partneri školskog sporta: empirijska mjera roditeljske potpore. U: Puhak, S. i Kristić, K. (Ur.). *V. Konferencija o sportu Alpe - Jadran*, Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa RH, str. 11-18.
2. Brustard, R.J. (1993.). Youth in Sport: Psychological Considerations. In: Singer, R.N., Murphey, M. and Tennant, L.K. (Eds.). *Handbook of Research on Sport Psychology*. New York: Macmillan Publishing Company.
3. Lozančić, I. (2004.). Roditeljska potpora djeci - sportašima. *Diplomski rad*, Zagreb: Kineziološki fakultet.
4. Bosnar, K., Prot, F. & Matković, S. (2003.). Metric properties of the questionnaire of parental care in sport. In: Mitsou, A. (Ed.) *Abstracts of VII IOC Olympic World Congress on Sport Sciences*. Athens: IOC Medical Commission, 68A.
5. Matković, S., Prot, F. i Bosnar, K. (2003.). Roditeljska potpora mladim sportašima. U: Puhak, S. i Kristić, K. (ur.). *Zbornik radova V. konferencije Alpe - Jadran*. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa, 121-127.
6. Šafarić, Z. Prot, F. i Bosnar, K. (2003.). Roditeljska potpora srednjoškolcima za bavljenje sportom. U: Puhak, S. i Kristić, K. (ur.). *Zbornik radova V. konferencije Alpe - Jadran*. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa, 106-112.